

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز دو شنبه ۱۴ مهرماه ۱۳۲۰

فهرست مطالب:
۱ - تصویب صورت مجلس
۲ - انتخاب هیئت رئیسه

۳ - مذاکرات راجع به تعیین تکلیف اعزام کسبونها
۴ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

جلس چهار ساعت بعد از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید
صورت مجلس روز یکشنبه ۱۳ مهرماه را آقای طوسی (مفتی) قرائت نمودند

۱ - تصویب صورت مجلس

رئیس - در صورت مجلس نظری بیست (الطهاری شد)

صورت مجلس تصویب شد

۲ - انتخاب هیئت رئیسه

رئیس - شروع میشود با انتخاب هیئت رئیسه. سه نفر
بقرعه برای نظارت در استخراج آراء تعیین میشود
(اقتراع بعمل آمد و آقایان طباطبائی نائینی، دکتر اهری
نویست مدین شدند)

رئیس - شروع میشود با انتخاب رئیس آقایان نظار
تشریف بیاورند

(اخذ و قرائت آراء بعمل نتیجه بطریق ذیل شد)

مهره تقابلیه ۱۰۶ اوراق رأی ۱۰۶ - آقای اسفندیاری

۷۶ - آقای صدر ۲۰ - آقای اقبال ۱ ورقه سفید ۹

رئیس - عده آراء ۱۰۶ - اسفندیاری ۷۶ رأی - آقای

صدر ۲۰ - آقای اقبال ۱ ورقه سفید ۹

بنده دلم نمیدخواهد عرض کنم ولی متأسفانه عرض میکنم

اسفندیاری با اکثریت انتخاب شد. شروع میشود با انتخاب

یک نفر نایب رئیس. آقایان نظار تشریف بیاورند

(اخذ و قرائت آراء بعمل آمده نتیجه بطریق ذیل شد)

مهره تقابلیه ۱۰۵ - اوراق رأی ۱۰۵ - آقای بیات ۸۷

رأی - آقای صدر ۲ - آقای دادور ۲ - آقای تولیت ۲ -

آقایان طلائش - افشار - دبستانی هر کدام ۱ رأی ورقه

سفید ۹.

رئیس - عده حاضر در موقع رأی ۱۰۵ - آقای بیات

۸۷ رأی - آقای صدر ۲ - آقای تولیت ۲ - آقای دادور ۲

ورقه سفید ۹ آقایان طلائش - حسین افشار - دبستانی

هر کدام یک - آقای بیات با اکثریت ۸۷ رأی به نیابت دراست

مجلس شورای ماسی انتخاب شدند. شروع میشود با انتخاب

یک نفر نایب رئیس دیگر آقایان تشریف بیاورند

(اخذ و شماره آراء بعمل آمده نتیجه اینطور شد)

مهره تقابلیه ۹۸ اوراق رأی ۹۸ - آقای دکتر طاهری

۵۶ - آقای دادور ۳۷ - آقای انوار ۱ - آقای قیاض ۱ ورقه

سفید ۳.

نوعین مذاکرات مشروح یکصد و بیست و دومین جلسه از دورره دوازدهم قانون گذاری (تاریخ ۱۴ مهر ۱۳۲۰)

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

رئیس - عده آراء ۹۸ - آقای دکتر طاهری ۵۹ رأی -
 آقای دادور ۳۷ - آقای انوار و قباش ۱ - و روفه سفید ۳ -
 آقای دکتر طاهری با اکثریت ۵۹ رأی به نیابت ریاست انتخاب
 شدند. شروع میشود با انتخاب چهار نفر مشی بانخاب جمعی
 آقایان نظار شریف بیاروند
 (اخذ و شماره آراء بعمل آمده نتیجه بطریق زیر
 حاصل شد)

مهره تقی‌زاده ۱۰۱ - ابرق رأی ۱۰۰ - آقای طوسی
 ۸۲ رأی - آقای پالیزی ۷۵ - آقای سیمین ۶۸ - آقای آزادی
 ۸۸ - آقای مؤید احمدی ۱۵ - آقای دادور ۳ - آقای نبوت
 ۳ - آقای تولیت ۲ - آقای رومی ۲ - آقای عماد خوند ۲ -
 آقایان: بدیغیان، صفاری، انوار، مسعودی، دبستانی،
 لیزوانی، بیات، طالش، نجاب بخش، کسکر جولانی
 نه‌دست، سعید، اعظم زنگنه، دشتی، ملاپری، رافی
 هاشمی هر کدام رأی - و روفه سفید ۶.

رئیس - عده آراء ۱۰۰ - آقای طوسی ۸۲ رأی - آقای
 پالیزی ۷۵ - آقای سیمین ۶۸ - آقای آزادی ۶۸ - آقای
 مؤید احمدی ۱۵ - و روفه سفید ۶. آقایان طوسی، پالیزی،
 سیمین، آزادی با اکثریت برای مشی گیری انتخاب شدند.
 شروع میشود با انتخاب سه نفر کلر پردازان با انتخاب جمعی آقایان
 نظار شریف بیاروند - آقای خیر فرمند

مخبر فرمندی - بنده خواست استدعا کنم از آقایان
 که بنده را این نوبت از کلر پردازان معاف فرمائند
 رئیس - آقای طالش
 طالش - ما کس دیگر را در نظر نگرفته ایم لذا باید
 ایشان قبول کنند

رئیس - آقای فرمند مجلس از شما رضایت دارد و
 قبول نمیکند.

(اخذ و شماره آراء بعمل آمده نتیجه بطریق زیر حاصل شد)
 مؤید تقی‌زاده ۹۳ - ابرق رأی ۹۳ - آقای سرآت
 اسفندیاری ۷۳ - آقای خیر فرمند ۷۲ - آقای هدایت
 ۷۱ - آقای مشار ۳ - آقای روحی ۳ - آقای نغاسلامی

بهمان ترتیب سابق در این مدت که باقی بماند و بایک قیام و
 قنود رأی داده میشود و چندین هم فرق نمیکند و خلاصی هم
 واقع نشده حق کسی هم پایمال نشده است.

رئیس - آقای نایب.

نایب - بنده موافقت دارم با اینکه در انتخاباتی که از
 طریق نظامات بعمل میآید تمام آقایانی که هستند باشند ولی
 وقتیکه مجلس شورای ملی نظامات خودش را رعایت نکند
 چه انتظاری میشود از سایر جاها داشت. البته مجلس شورای
 ملی میتواند رأی بدهد هر مقررهای را تغییر بدهد ولی از
 لحاظ رعایت اصول را احتیاج رعایت نظامات تمام در روز میشود
 فردا شرف بیاروند تمام میشود بائصال تنبلی که باید وقت
 کرد.

رئیس - آقای اخبار.

اخبار - ما البته شخصاً با این نظر موافقت ولی در مقابل
 یک ماده نظامنامه واقع شده ایم که نمیتوانیم آنرا نقض کنیم
 یک مقررهای هست و یک نظامنامه ای هست ما نمیتوانیم مخالف
 آن عمل کنیم و بنظر بنده برای مجلس خوب نیست مگر اینکه
 این عمل کنیم که یک ماده قانونی برای این امر بخصوص وضع
 کنیم و الا ممکن است فردا بکریه سابقه شده و بالاخره این
 مجلس اکثریتی پیدا خواهد کرد و آقایی فردا موقع تجزیه
 کمیسیونها ممکن است این عمل سابقه شود و آئینت کویند
 که باستبای آن سابقه رأی بدهد که اینها سرچاهی خود باشند
 و این اقلت کسی میشود در وقت از این نظر بنده عقیده ام
 این است که اگر میخواهند این کار را بکنند یک ماده بخصوصی
 بنویسند که این را مجلس استثنائاً رأی بدهد و الا همینطور
 بخوانند اینها باشند بنده بترسید هر خلاف ترتیب و نظامنامه است.

رئیس - آقای طیبانی.

مخبر طیبانی - هیچ معنی ندارد که یک نظامنامه ای
 را که خدا مودمان نوشته است خارج از خلاف آن عمل کنیم چه لزومی
 دارد؟ البته بنده نکتنه که نظامنامه قانون است و قانون
 را مجلس نمیتواند لغو کند یا تغییر و تبدیل بدهد البته مجلس
 ممکن است یک قانونی را لغو کند یا تغییر بدهد ولی این

رئیس - آقای طیبانی.

مخبر طیبانی - هیچ معنی ندارد که یک نظامنامه ای
 را که خدا مودمان نوشته است خارج از خلاف آن عمل کنیم چه لزومی
 دارد؟ البته بنده نکتنه که نظامنامه قانون است و قانون
 را مجلس نمیتواند لغو کند یا تغییر و تبدیل بدهد البته مجلس
 ممکن است یک قانونی را لغو کند یا تغییر بدهد ولی این

نظامنامه برای خودمان است.
 رئیس - آقای ملک مدنی.

ملک مدنی - بنده خیال میکنم که اختلاف نظری بین

آقایان نیست مقصود این است که زودتر مجلس آماده باشد

که کار کند و اینکه آقایان در نظر گرفته اند که همین

کمیسیونها تا آخر دوره باقی باشد بنده خیال میکنم با یک

پیشنهاد ماده واحده نظر آقایان تأمین میشود زیرا وقتیکه

همان نظامنامه که در واقع ملاک عمل برای مجلس است ما

بایک ماده واحده اصلاح کنیم که تا آخر دوره دوازدهم

کمیسیونهای موجود بماند اشکالی ندارد معذراً بنده

اسراری ندارم اگر آقایان اجازه بنمایند این ماده واحده را

بگذرانیم.

(آقای طوسی ماده واحده پیشنهادی را بشرح زیر فراتر برد)

ماده واحده را پیشنهاد مینمایم.

کمیسیونهای مجلس که فعلاً در چهارم مهرماه موجود

است و تشکیل مییابد تا آخر دوره دوازدهم تقی‌زاده بقای

خواهد بود. ملک مدنی

رئیس - آقای دکتر طاهری.

دکتر طاهری - بنده موافقت با این پیشنهاد و نظر اینکه

چند روز بیشتر وقت باقی مانده و وقت هم مثل سابق نیست

که مدتها طول بکشد و اهمیت ندانته باشد و دولت هم کار

دارد و ملت هم انتظاراتی دارد برای اینکه این تشریفات

بمدل نیاید بنده با این پیشنهاد موافقت.

رئیس - آقای قنات.

قنات - آقایان که پیشنهاد دادارند خوبست بگذردی

به نطق مخالف هم توجه کنند. بنده عرض کردم که هیچ

بشی ندارم که در انتخابات از طریق نظامنامه همان آقایان

که بودند باشند و اینکه گفته شد استثناء. برای این نیست

روزه باشد بنده عرض میکنم هیچ کاری در دستور نداریم

مگر لایحه اجرای قوانین دادگستری و تعیین جاه لایحه

دولت خواهد آورد هنوز هیچ چیز در دستور نیست و تمام

این شرطهاست که در طرف فردا انجام میشود و یک سابقه گذاشتن و برای اینکه جلا گفته میشود که بعد از این مجلس بفرمان بخواهیم خودی عمل کند اجازه فرمودند بیرونی حفظ شود ما یک روز وقت صرف کنیم و از طریق کتابخانه عمل کنیم این اولی است استماع میکنم آقایان هم موافقت کنند یک اسامی رعایت شود منتظمی بین خودمان معمول باشد که همان آقایان باشند.

رئیس - آقای ملک مدنی ملک مدنی - بنده مخالف نیستم که بماد برای جلسه دیگر. نظرم این است که اگر بنا باشد رأی داده شود باید در ضمن ماده واحده باشد باین جهت بنده پیشنهاد کردم حالا بیست است بنظر آقایان.

رئیس - اینکه آقای نایب گفتند لایحه بیست لایحه هست و دو لایحه معمولی دولت دارد که میخوانند دیشب بدهند وزارت دارایی و وزارت دادگستری هر دو لایحه داشتند و چون وقت نبود ندادند گفته شد باشد برای فردا یا پس فردا البته میدانید که این نظری که پیش آمده برای این است که زودتر اینکار شروع شده باشد حالا هر طور نظر مجلس است هماهنگی باشد. آقای اختیار.

اختیار - بنظر بنده بودن لایحه مانع این نیست که کمیسیونها انتخاب شود و البته رأی مجلس هم بالاخره قانون است ولی بنده موافق نیستم که یک رخنه در اصول پیدا شود فردا ممکن است یک موجبات دیگری بدست یک عدد دیگری بیفتد بگویند چون دولت لوائح فوری زیادی دارد ممکن است هیئت رئیسه با کمیسیونها اصلاً تجدید نشود و اینکار ممکن است رخنه با اصول مسلمه که برقرار است وارد کند بنده عقیده ام این است آقایان هم موافقت نفرمایند که نظامنامه مجلس را محترم بشماریم و این کار را در ظرف فردا انجام دهیم.

ملک مدنی - بنده ماده واحده را پس میگیرم.

رئیس - آقای طوسی.

طوسی - انجام اینکار نشرفیات زیادی دارد اول باید تهیه جا تشکیل شود و بعد لیست کمیسیونها را انتخاب کنند و آراء تهیه شود و بر بنظر همه آقایان واضح و روشن است که غالباً آقایان انشاء شعب حاضر نمی شوند که انتخابات آقایان فوری بعمل آید و بالاخره ممکن است که مدتی طول بکشد و کار فوری هم داریم.

رئیس - آقای اختیار. اختیار - بنظر بنده یک مطالب کوچک را در بار اولی میکنیم اینقدر مجامعته بگذاریم تهیه لازم ندارد ما همان عمل سابق را میکنیم و رأی میگیریم یک نفس مرحمت فرمایند میرویم بیرون و میزنویسیم و بعد باقیم رأی میگیریم.

رئیس - آقای دکتر ملکراده. دکتر ملکراده - بنده عقیده ام این است وقتی را که صرف این صحبتها میکنیم میتوانیم صرف انتخاب کمیسیونها کنیم محتاج تهیه نیست همین اشخاصی که در کمیسیونها هستند. چون نظر آقایان این است که همان اشخاص سابق تغییر نکنند بنابراین این کاری ندارد و در ظرف یکی دو ساعت تمام میشود.

رئیس - آقای دکتر شنگ. دکتر شنگ - این کاری ندارد و پنج دقیقه نفس میخواهد که آقایان بروند بنشینند و بنویسند و همه هم اینطور در نظر دارید که همان سابقین را انتخاب میکنند این بیش از بازدم دقیقه نفس کار دیگری ندارد.

رئیس - آقای طباطبائی. طباطبائی - بکدام است که برای این کار ما معطل هستیم خوب دولایحه دولت دارد هنوز که لایحه دولت سه جلسه بیاورد. فرستاد هم دولت دولایحه وارد داشته باشد ما باید کار خودمان را مطابق نظامنامه داخلی انجام بدهیم چون هم لوائح خودی را فردا یا پس فردا میآورند بیجلیس و تقدیم میکنند بنابراین بهتر این است که زودتر انتخابات تمام کنیم. رئیس - این دلیل نمیشود که شما بدوالت تقیم بکنید. آقای اورنگ.

طباطبائی - بنده تقریباً نکرده منظورم این است یک اسامی را بهم بفرماید.

اورنگ - موضوع عصری را معلولش کردم بطوری که آقای اختیار فرمودند اگر این مقدمه وقت صرف انجام اصل موضوع شده بود تا به حال تمام شده بود. عرض کنم که یک قسمتی از ماها متقدم باشد که امرات اصل نظامنامه را بکنیم. عرض میکنم خود این عملی را که آقا فردا میفرمایند همین مخالف اصل است بیست اینکه کدام اصل است و که یک یا کت نوشته را دست من بدهند و من آن یا کت را بخوانم. پیشنهادم نوی منصفی (یعنی از نمایندگان) - (با همه) اینطور است. بله همه میخوانند با شش تن شازده مهدی قلی میرزا (مشاوره بخودشان) حالا مقدمه بر این نیست که این بد است یا خوبست مقصود این است که له و علیه اینقدر صحبت نکرده مجلس را ختم میکنند فردا شریف میاورید و این کار تمام میشود زیرا طرفینش لیاقت صحبت زیاد ندارد.

رئیس - آقای بیان. بیان - عرض کنم آراء و راه وقت هم با شماست داده میشد همچو بود که منظورم بدون مطالعه باشد خبر آراء را همه آقایان نگاه میکردند جرح و تعدیل میکردند بالاخره بعد از

اینکه موافقت نام حاصل میشد آنوقت با کتھا را میدادند بنابراین هیچوقت اینطور نبود که آقا فرمودند بهر حال این است که جلسه را ختم کنیم فردا این کار را تمام میکنیم بنده پیشنهاد میکنم فردا بعد از ظهر جلسه تشکیل شود این انتخاب کمیسیونها بعمل آید بیش از این هم مذاکره ندارد.

رئیس - آقای عزیز فرزند پیشنهاد کرداند که به کمیسیونها بجای فردا موکول شود. بعضی از نمایندگان موافقت بعضی از نمایندگان تشفی بد. رئیس - اگر اجازه میفرمایید چند دقیقه تشفی شود (صحیح است)

در این موقع (ساعت شش و ربع) بعد از ظهر جلسه برای تعدیل و پس از سه ساعت مجدداً تشکیل گردید. رئیس - چون حاضر کردن اوران رأی مستلزم زیاد بود آقایان اگر صلاح بداند جلسه را ختم کرده جلسه آینده روز چهارشنبه دو ساعت و نیم بعد از ظهر اما بشرط اینکه آقایان سر وقت حاضر باشند (صحیح است) دستور هم انتخاب انشاء ۳ کمیسیونها و لوائح وجود (مجلس ساعت هفت و ربع بعد از ظهر ختم شد) رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری